

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 245/08-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. júna 2008 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. D. B., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozhodnutiami Okresného súdu Trnava č. k. 17 C 115/06-28 z 2. apríla 2007 a č. k. 17 C 115/06-87 zo 6. novembra 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. D. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. februára 2008 doručená sťažnosť MUDr. D. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a v čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy postupom

a rozhodnutiami Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) č. k. 17 C 115/06-28 z 2. apríla 2007 a č. k. 17 C 115/06-87 zo 6. novembra 2007.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 115/06 koná okresný súd od 30. októbra 2006 o žalobe sťažovateľa o „ochranu osobnosti a nemajetkovú ujmu vyjadrenú v peniazoch“. Z dôvodu, že sťažovateľ ani po výzve okresného súdu, ktorá mu bola doručená 21. novembra 2006, nezaplatil súdny poplatok za žalobný návrh, okresný súd uznesením č. k. 17 C 115/06-28 z 2. apríla 2007 konanie zastavil. Následne sa proti tomuto uzneseniu sťažovateľ odvolal, pričom v uvedenom odvolaní požiadal aj o oslobodenie od súdnych poplatkov a z tohto dôvodu okresný súd začal zisťovať majetkové, osobné a zárobkové pomery sťažovateľa, pričom na základe jeho zistení uznesením č. k. 17 C 115/06-87 zo 6. novembra 2007 sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal. Sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu vyjadruje nespokojnosť s uvedenými rozhodnutiami okresného súdu, ako aj s procesným postupom zákonnej sudkyne okresného súdu.

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol týmto nálezom:

„Okresný súd v Trnave porušuje základné práva D. B. garantované čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 - medzinárodného dohovoru ods. 1, ktorým je SR viazaná.

Okresný súd v Trnave (vzhľadom na recidívu) je povinný zaplatiť primerané zadosťučinenie 500 000.- Sk D. B. v lehote 15 dní od dna doručenia Nálezu US SR.

Ústavný súd SR zrušuje uznesenie 17 C/115/2006-28 zo dňa 02. 04. 2007, uznesenie 17 C/115/2006-87 zo dňa 06. 11. 2007.

Ústavný súd SR prikazuje konať vo veci 17 C /115/2006 bez ďalších prieťahov.

Okresný sud v Trnave je povinný zaplatiť do pokladne Ústavného súdu sumu - pokutu vo výške 1,000.000.- Sk pre recidivujúcu nečinnosť a marenie základných práv D. B.

Trovy konania a ustanoveného advokáta zaplatí Okresný súd v Trnave do 15 dní od doručenia Nálezu Ústavného súdu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania ústavného súdu je posúdenie, či v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 17 C 115/06 a rozhodnutiami vydanými v tomto konaní boli porušené sťažovateľom označené práva zaručené v ústave a v dohovore.

1. K namietanému porušeniu základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy z dôvodu jeho nespokojnosti s rozhodnutiami okresného súdu č. k. 17 C 115/06-28 z 2. apríla 2007 a č. k. 17 C 115/06-87 zo 6. novembra

2007, ktorými okresný súd najprv zastavil konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku sťažovateľom za žalobný návrh a následne potom, keď sťažovateľ požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov, okresný súd sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal.

V uvedenej súvislosti ústavný súd konštatuje, že posudzovanie sťažnosti sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu č. k. 17 C 115/06-28 z 2. apríla 2007, ktorým okresný súd konanie zastavil, pretože sťažovateľ ani po výzve okresného súdu nezaplatil súdny poplatok za žalobný návrh a ani nepožiadal o oslobodenie od jeho platenia, sa vzhľadom na vývoj procesnej situácie v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 115/06 po vydaní tohto uznesenia javí ako neopodstatnené.

Na výzvu okresného súdu zo 6. novembra 2006, ktorou okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za žalobný návrh a ktorá predchádzala vydaniu napadnutého uznesenia z 2. apríla 2007, sťažovateľ odpovedal listom z 22. novembra 2006, ktorým však sťažovateľ nereagoval vecne na výzvu okresného súdu v tom zmysle, že by napríklad požiadal o oslobodenie od platenia súdneho poplatku, ale sa v ňom sústredil na slovné napádanie zákonnej sudkyne okresného súdu, a tiež v ňom uviedol, že podľa neho predmet žaloby nemá byť spoplatnený súdnym poplatkom. Následne okresný súd uznesením č. k. 17 C 115/06-28 z 2. apríla 2007 konanie zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku za žalobný návrh, pričom sťažovateľ v odvolaní proti tomuto uzneseniu už požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov, v dôsledku čoho okresný súd začal následne overovať osobné, majetkové a zárobkové pomery sťažovateľa pre účely posúdenia tejto jeho žiadosti. Z uvedeného je zrejmé, že okresný súd svojím procesným postupom nasledujúcim po vydaní uznesenia č. k. 17 C 115/06-28 z 2. apríla 2007 sám negoval účinky tohto uznesenia, a teda nepovažoval konanie vedené pod sp. zn. 17 C 115/06 za účinne zastavené, ale ďalej vo veci konal skúmaním splnenia procesných podmienok nevyhnutných na konanie v merite. Uvedenému záveru nasvedčuje aj skutočnosť, že konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 17 C 115/06 nebolo skončené, ale je stále živým konaním, preto sa javí ako neopodstatnená aj požiadavka sťažovateľa na zrušenie tohto uznesenia.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 44/08).

Vzhľadom na uvedené zistenia ústavný súd sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu č. k. 17 C 115/06-28 z 2. apríla 2007 odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy v súvislosti s uznesením okresného súdu č. k. 17 C 115/06-87 zo 6. novembra 2007, ktorým nebolo sťažovateľovi priznané oslobodenie od súdnych poplatkov, ústavný súd konštatuje, že v prípade nespokojnosti sťažovateľa s týmto rozhodnutím okresného súdu mal sťažovateľ možnosť domáhať sa jeho zmeny využitím účinného prostriedku nápravy (odvolania) v systéme všeobecných súdov, ktorý sťažovateľ napokon aj využil.

Podľa zistenia ústavného súdu proti uzneseniu okresného súdu č. k. 17 C 115/06-87 zo 6. novembra 2007 podal sťažovateľ 23. novembra 2007 odvolanie, v dôsledku čoho sa spis vedený pod sp. zn. 17 C 115/06 nachádzal od 8. januára 2008 na odvolacom Krajskom súde v Trnave (ďalej len „krajský súd“), ktorý v danej veci konal pod sp. zn. 9 Co 3/08 a uznesením z 29. apríla 2008 odvolaním sťažovateľa napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil.

Vzhľadom na princíp subsidiarity („ak nerozhoduje iný súd“), ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo

právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred iným štátnym orgánom Slovenskej republiky (vrátane všeobecných súdov).

Inými slovami, ak je o ochrane sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný súd, ústavný súd jeho sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci. Zo zisteného skutkového stavu je zrejmé, že uznesenie okresného súdu č. k. 17 C 115/06-87 zo 6. novembra 2007, ktorým okresný súd nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov, bolo preskúmané už v odvolacom konaní krajského súdu vedeného pod sp. zn. 9 Co 3/08.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd v tejto časti sťažnosť sťažovateľa odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy.

2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru

Sťažovateľ namieta, že v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 115/06 bolo porušené aj jeho právo, aby jeho vec bola prerokovaná bez zbytočných priet'ahov.

Z príloh sťažnosti vyplýva, že potom, ako sťažovateľ 30. októbra 2006 podal žalobu, okresný súd ho 6. novembra 2006 vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu, pričom na túto výzvu sťažovateľ reagoval listom z 22. novembra 2006 s tým, že predmet konania nemá podľa neho podliehať spoplatneniu súdnym poplatkom. Následne okresný súd uznesením č. k. 17 C 115/06-28 z 2. apríla 2007 konanie zastavil z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku za žalobný návrh. Proti predmetnému uzneseniu sa sťažovateľ odvolal listom z 18. apríla 2007, ktorým súčasne požiadal, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov. Kvôli posúdeniu uvedenej žiadosti okresný súd zaslal 22. mája 2007 sťažovateľovi výzvu, aby vyplnil v prílohe mu zasielané tlačivo o osobných, majetkových

a zárobkových pomeroch, pričom na túto výzvu sťažovateľ odpovedal listom z 28. mája 2007, v ktorom nezaslal požadované tlačivo o jeho majetkových pomeroch, iba poukázal na rozhodnutia súdov z iných konaní, ktorými mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov, resp. mu bol ustanovený právny zástupca. Z dôvodu, že sťažovateľ nereagoval na výzvu okresného súdu adekvátnym spôsobom a nepredložil vyplnené tlačivo o jeho aktuálnych (v čase rozhodovania) osobných, majetkových a zárobkových pomeroch, pričom toto tlačivo predložil iba so stavom k 1. júlu 2006 (t. j. stav ešte pred podaním samotnej žaloby), okresný súd opakovane 26. júna 2007 a 19. septembra 2007 vyzval sťažovateľa na predloženie potvrdenia o aktuálnom stave jeho majetkových a zárobkových pomerov. Na tieto výzvy reagoval sťažovateľ podaním zo 6. októbra 2007, v ktorom iba uviedol, že nemá majetok, avšak opätovne nepredložil okresným súdom požadované vyplnené tlačivo o aktuálnom stave jeho majetkových pomerov. Následne okresný súd uznesením č. k. 17 C 115/06-87 zo 6. novembra 2007 nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov, proti čomu sa sťažovateľ odvolal podaním z 19. novembra 2007 (okresnému súdu doručené 23. novembra 2007). Spis vedený pod sp. zn. 17 C 115/06 sa od 8. januára 2008 nachádza na odvolacom krajskom súde.

Vzhľadom na to, že uvedený skutkový stav v postupe okresného súdu nesignalizuje možnosť porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, reálnosť porušenia ktorého by mohol ústavný súd posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05, II. ÚS 272/06), sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd poznamenáva, že dobu, počas ktorej sa spis z dôvodu odvolacieho konania nachádza na krajskom súde (viac ako 5 mesiacov) a ktorej dĺžku, resp. trvanie nemohol okresný súd ovplyvniť, nemožno z objektívnych dôvodov pripočítať na jeho ťarchu.

Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá a rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia a trovách konania je podmienené vyslovením

porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (§ 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa touto časťou sťažnosti, ktorou sa sťažovateľ domáhal ich priznania, nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. júna 2008